

MARKTCONSULTATIE VOOR ONTWIKKELING IMPORTTERMINALS WATERSTOF(DRAGERS) IN DE HAVEN VAN ROTTERDAM

1. Context

Het Havenbedrijf Rotterdam (het Havenbedrijf) ambieert het behoud van de positie als internationale energiehaven. Het Havenbedrijf verwacht een totale doorvoer van 20 miljoen ton waterstof-equivalent per 2050 (waterstofvisie), waarvan 90% uit import zal bestaan. Deze import moet Rotterdam bereiken in de vorm van verschillende waterstofdragers: ammoniak, LOHC, methanol en vloeibare waterstof.

Het belang van waterstofimport wordt erkend door het bedrijfsleven en brancheorganisaties in Nederland. Tijdens de World Hydrogen Summit in Rotterdam (mei 2025) heeft een brede coalitie, vertegenwoordigd door NL Hydrogen, het Waterstof importmanifest overhandigd aan minister Hermans (KGG). Dit manifest benadrukt het belang van beleid om grootschalige import van waterstofdragers mogelijk te maken voor de energietransitie en energie-zekerheid. Sindsdien buigt de regering zich over mogelijke maatregelen ter ondersteuning van de realisatie van waterstof-importketens. Het bevorderen van de doorvoer van koolstofarme en hernieuwbare waterstof via de haven van Rotterdam is onlosmakelijk verbonden met de strategische doelstellingen

van het Havenbedrijf. Het draagt bij aan weerbaarheid, leveringszekerheid en strategische autonomie. Het stimuleert het ondernemingsklimaat door bij te dragen aan de beschikbaarheid van betaalbare (duurzame) energie.

2. Doel van de marktconsultatie

Het Havenbedrijf wil de import van koolstofarme en hernieuwbare waterstof via Rotterdam versnellen. De tijdige realisatie van een (grootschalige) importterminal is randvoorwaardelijk voor de ontwikkeling van de waterstofmarkt en het faciliteren van de transitie van fossiele brandstoffen naar duurzame alternatieven. Echter, deze ontwikkeling staat momenteel onder druk. Afnamecontracten komen maar moeizaam tot stand. Tegelijkertijd wordt van producenten verwacht dat zij de leveringsweg tot aan de deur van de afnemer aantonen (en die infrastructuur ontbreekt).

Wanneer over afnamecontracten wordt gesproken, geven producenten aan dat zij levering niet kunnen garanderen vanwege het gebrek aan tijdig beschikbare over- en opslag (midstream)-infrastructuur. Daarnaast bemoeilijken niet-financiële knelpunten – zoals de beschikbaarheid van stroom en

beperkte milieuruimte – de ontwikkeling verder. Dit staat de marktontwikkeling in de weg. Het doel van deze marktconsultatie is om van marktpartijen te vernemen wat de belangrijkste knelpunten zijn die de tijdige ontwikkeling van (een) importterminal(s) voor waterstof(derivaten) in de weg staan.

Het doel is om inzicht te verkrijgen in de marktdynamiek, en het identificeren van risicobeperkende mechanismen die nodig zijn om de ontwikkeling te versnellen. Daarom wil het Havenbedrijf een beeld krijgen van welke financiële en niet-financiële ondersteunde instrumenten en maatregelen de import van waterstof via Rotterdam kunnen versnellen. Het Havenbedrijf nodigt marktpartijen uit om actief deel te nemen, zodat het Havenbedrijf op basis van de geleverde input kan bepalen welke positie het Havenbedrijf zou kunnen innemen om de ontwikkelingen te versnellen.

3. Geschiktheid voor deelname aan de marktconsultatie

Via deze openbare marktconsultatie biedt het Havenbedrijf relevante belanghebbenden de kans inzichten te delen. Het Havenbedrijf nodigt de volgende partijen uit om deel te nemen aan deze marktconsultatie:

- Elke partij die een importterminal voor waterstof (derivaten) of een uitbreiding daarvan in de haven van Rotterdam ontwikkelt of overweegt te ontwikkelen. Bij de ontwikkeling moet rekening worden gehouden met de ontvangst van waterstof per schip, opslag, mogelijke conversie (bijvoorbeeld via een kraakinstallatie of dehydrogeneringsinstallatie) en transport naar afnemers via pijpleidingen, binnenvaartschepen of treinen. Ontwikkelaars van alle soorten waterstofdragers (bijvoorbeeld ammoniak, methanol, LOHC enz.) worden uitgenodigd om deel te nemen aan deze marktconsultatie.
- De partij moet een locatie hebben veiliggesteld, of in een vergevorderd

stadium zijn om een locatie in de haven van Rotterdam veilig te stellen.

4. Aannames over de reikwijdte van ontwikkelaars van waterstofimportterminals

Hierna volgt een kort overzicht van de belangrijkste aannames met betrekking tot de reikwijdte voor een ontwikkelaar van een waterstofimportterminal (derivaat) waarmee rekening moet worden gehouden bij het leveren van input.

Reikwijdte van de ontwikkelaar:

- Het ontwerpen van de faciliteit en het uitvoeren van alle noodzakelijke studies, inclusief FEED;
- Het verkrijgen van alle benodigde vergunningen;
- Het bouwen van de faciliteit;
- Het investeren in de aansluiting op het waterstofpijpleidingnetwerk in het havengebied (Hynetwork), indien van toepassing;
- Financiering van de ontwikkeling en bouw van de faciliteit op een bankabele manier;
- Sluiten van contracten met terminalgebruikers (leveranciers, afnemers en/of aggregators);
- Exploitatie en onderhoud van de terminal gedurende de gehele levenscyclus;
- Aan het einde van het contract is de ontwikkelaar verantwoordelijk voor het teruggeven van het perceel aan het Havenbedrijf in de staat waarin het is ontvangen.

5. Vragen voor marktconsultatie

Het Havenbedrijf vraagt ontwikkelaars om input over de risico's die zij voorzien, rekening houdend met de reikwijdte van de ontwikkelaars (zoals beschreven in hoofdstuk 4). Deze input helpt het Havenbedrijf bij het evalueren van mogelijke versnellingsinstrumenten die deze risico's kunnen helpen beperken.

Wij verzoeken u onderstaande vragen te beantwoorden in een [online omgeving](#). Alleen antwoorden die via deze online

omgeving worden ingediend, worden meegenomen in de verdere verwerking van de marktconsultatie.

A. Vragen over de projectontwikkelingen van de respondenten

Het Havenbedrijf heeft een ambitieuze waterstofvisie. Naar verwachting zal in 2030 in totaal tussen de 0,7 en 1,7 miljoen ton waterstofequivalent worden ingevoerd. Het Havenbedrijf wil graag weten hoe respondenten kunnen bijdragen aan de verwezenlijking van deze ambitie. Wij zijn daarom geïnteresseerd in uw input over de volgende onderwerpen:

1. In welke vorm zal waterstof worden geïmporteerd, opgeslagen en vervoerd? Zullen waterstofderivaten ter plaatse worden omgezet?
2. Wat is de capaciteit van het project in kiloton waterstof per jaar (ktpa) en de potentiële opschaling in volgende fasen?
3. Zal de terminal onafhankelijk opereren? Voor deze marktconsultatie wordt een onafhankelijke terminal gedefinieerd als een faciliteit voor producten die wordt geëxploiteerd door een derde partij die geen eigenaar is van deze producten en opslag- en logistieke diensten aanbiedt aan meerdere klanten.
4. Als de terminal niet onafhankelijk opereert, welk deel van de capaciteit van de terminal zal dan onder open-accessvoorwaarden beschikbaar worden gesteld aan derden?
5. Wat is de planning van het project, inclusief pre-FEED, FEED en FID? Wanneer is de commerciële ingebruikname (COD) gepland? Welke belangrijke mijlpalen zijn al bereikt?
6. Wat zijn de financieringsbehoeften en -bronnen die voor elke fase van het project worden overwogen?

B. Vragen over (ontwikkelings)risico's

7. Wat zijn voor u de belangrijkste risico's (financieel en niet-financieel)? Maak daarbij onderscheid tussen risico's die een

definitieve investeringsbeslissing onmogelijk maken en risico's die een negatief effect hebben op uw businesscase, maar geen showstoppers zijn.

8. Als de hierboven geïdentificeerde meest kritieke risico's worden weggenomen, wanneer zou u dan op zijn vroegst een definitief investeringsbesluit (FID) kunnen nemen en COD kunnen bereiken?
9. Wat beschouwt u als de minimaal kostenefficiënte schaal van de faciliteit, uitgedrukt in ktpa (waterstofequivalent)? Voor welk deel van dit volume verwacht u tegen het moment van FID capaciteitsreserveringen/afnamecontracten te kunnen veiligstellen?
10. Kunt u op basis van uw beoordeling van de marktinteresse en potentiële vraag het volumerisico en de financieringskloof aangeven?
11. Wat zijn de belangrijkste risico's in de waardeketen (levering en afname) en hoe kunnen deze risico's zich vertalen in risico's voor het terminalproject zelf?
12. Welk niet-financieel ondersteuningsinstrument zou kunnen helpen om de meest kritieke niet-financiële risico's te beperken en uw ontwikkeling te versnellen?

C. Vragen over de gewenste (financiële) ondersteuningsinstrumenten of wijzigingen in de opzet

Wij raden u ten eerste aan om financiële belanghebbenden te betrekken bij het beantwoorden van de volgende vragen, aangezien hun inbreng cruciaal is voor het beoordelen van de haalbaarheid en het identificeren van effectieve ondersteuningsmechanismen.

13. Welke wijzigingen zou u voorstellen in de reikwijdte en risicospreiding van de projectontwikkeling (zoals hierboven beschreven) om het project vanuit uw perspectief haalbaar te maken?
14. Als uw bezwaren niet kunnen worden weggenomen door wijzigingen in de

projectopzet of risicospreiding, welk type ondersteuningsinstrument zou dan voor u het meest effectief zijn en waarom?

Met 'effectief' wordt bedoeld: een instrument dat u in staat stelt om tot een positieve FID te komen.

15. Welke specifieke risico's zouden door het door u voorgestelde ondersteuningsinstrument worden beperkt en hoe?
16. Vermeld ook andere overwegingen die voor het Havenbedrijf nuttig kunnen zijn, zoals knelpunten, kansen enz. in verband met het opstarten van de H2-importstromen via Rotterdam.

6. Planning, procedure en communicatie

Het tijdschema voor het marktconsultatieproces wordt hieronder uiteengezet. Als een terminaleigenaar/ontwikkelaar wil deelnemen aan de marktconsultatie, dient de partij vóór de hieronder aangegeven datum een schriftelijk antwoord te geven op de hierboven uiteengezette vragen.

We kijken ernaar uit om van terminalexploitanten beter te begrijpen wat zij als de belangrijkste knelpunten beschouwen en welke risicobeperkende mechanismen kunnen helpen om de import van waterstof op gang te brengen. Het Havenbedrijf hecht veel waarde aan de tijd en moeite die respondenten in dit proces steken en kan respondenten uitnodigen voor een verdere bespreking in individuele vergaderingen.

Op basis van de inzichten die uit de marktconsultatie worden verkregen, zal het Havenbedrijf de volgende stappen bepalen en beoordelen of en hoe het potentiële steun kan bieden om de versnelling van waterstofimport te stimuleren.

De tabel hiernaast geeft een overzicht van de planning voor dit marktconsultatieproces:

Publicatie van het marktconsultatie-document	10 november 2025
---	-------------------------

Uiterste datum voor het indienen van schriftelijke reacties	16 januari 2026
--	------------------------

Individuele bijeenkomsten (optioneel, ter beoordeling van het Havenbedrijf)	12 februari 2026
--	-------------------------

Mededeling over de resultaten van de marktconsultatie	6 maart 2026
--	---------------------

Mededeling over de volgende stappen	16 april 2026
--	----------------------

Wanneer u tijdens het proces vragen heeft over de marktconsultatie, kunt u deze indienen. Alle correspondentie met betrekking tot deze procedure mag worden gericht aan het [supportteam](#) dat hiervoor beschikbaar is.

Algemene voorwaarden Marktconsultatie

Een marktconsultatie of marktdialogo stelt het Havenbedrijf in staat om de kennis en ervaring van marktpartijen te verzamelen en te gebruiken bij de voorbereiding van een mogelijk vervolgproces. In de praktijk betekent dit dat het Havenbedrijf de expertise van marktdeelnemers gebruikt om eigen ideeën te toetsen en zo de kwaliteit van een mogelijk vervolgproces te verbeteren. Op basis van de verkregen inzichten zal het Havenbedrijf de volgende stappen bepalen.

Conclusie en vertrouwelijkheid

Aan het einde van de marktconsultatie zal het projectteam de geanonimiseerde, niet-vertrouwelijke, algemene bevindingen van de marktconsultatie met de deelnemers delen. Het Havenbedrijf zal geen cijfers/gegevens van partijen of commercieel gevoelige informatie openbaar maken, op voorwaarde dat dergelijke informatie door de respondent duidelijk als vertrouwelijk is gemarkeerd.

Marktdeelnemers geven het projectteam toestemming om hun algemene reacties te gebruiken om te concluderen of er volgende stappen nodig zijn in dit proces. Verder zal het Havenbedrijf geen specifieke verwijzingen naar individuele deelnemers of, indien van toepassing, commercieel gevoelige informatie opnemen in toekomstige aanbestedingsdocumenten.

Alle door partijen verstrekte informatie wordt door het Havenbedrijf vertrouwelijk behandeld. Het Havenbedrijf zal zich onthouden van het bekendmaken van dergelijke informatie aan derden, tenzij voorafgaande schriftelijke toestemming van de verstrekker is verkregen.

Aanvullende bepalingen met betrekking tot de marktconsultatie

- De gehele marktconsultatie kan zowel mondeling als schriftelijk in het Nederlands of Engels worden uitgevoerd.
- Aan deelname aan deze marktconsultatie kunnen geen rechten worden ontleend en er is geen garantie dat in de toekomst een procedure zoals een aanbestedingsprocedure of enige andere verdere follow-up zal plaatsvinden.
- De marktconsultatie maakt geen deel uit van een aanbestedingsprocedure. Indien de uitkomst van de raadpleging leidt tot een daaropvolgende aanbesteding, zal het Havenbedrijf de algemene resultaten van de raadpleging publiceren in de relevante aanbestedingsdocumenten om ervoor te zorgen dat deelnemers aan de raadpleging niet in een bevoorrechte positie worden geplaatst. Bovendien zal alle informatie die het Havenbedrijf tijdens de raadpleging heeft gedeeld, worden opgenomen in de aanbestedingsdocumenten.
- Deelname aan de marktconsultatie heeft geen invloed op de geschiktheid voor eventuele toekomstige aanbestedingen. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen partijen die wel of niet hebben deelgenomen.
- De tijdens deze marktconsultatie verstrekte informatie kan afwijken van de informatie die later wordt verstrekt (bijvoorbeeld in een aanbestedings- of aankoopprocedure). Aan de tijdens de raadpleging verstrekte informatie kunnen geen rechten worden ontleend. Deze informatie is indicatief en uitsluitend bedoeld om de kwaliteit van de raadpleging te verbeteren. In geval van discrepanties prevaleert de informatie die in de latere procedure wordt verstrekt.
- Het Havenbedrijf zal geen vergoeding verstrekken aan deelnemers aan de marktconsultatie.